

Fundament

Iránytű

Nieuwsbrief van stichting Fundament

November 2014

Csongor Kelemen in Kampen

Attila Csongor Kelemen rondde in september zijn studie af aan de Theologische Universiteit in Kampen. Hij volgde daar de master Missionaire Gemeente.

Attila Csongor Kelemen komt uit Roemenie. Hij studeert in Cluj aan het Protestants Theologisch Instituut (PTI). Fundament maakte het mogelijk dat hij het afgelopen jaar in Kampen kon studeren. Csongor kijkt terug op een jaar in Nederland.

Cluj

aula PTI

De studie:

Graag wilde ik aan de TUK studeren; een theologische school die bewust aandacht geeft aan God en Zijn woord als leidinggever voor theologie, en niet alleen aan de vondsten van andere disciplines. Ik denk dat de theologie en de kerk geen van deze beide uit het oog mag verliezen: Gods leiding door Zijn Woord, en het verkennen van onze menselijke toestand. Tijdens mijn studie volgde ik de *Master missionaire gemeente*. Missiologie was voor mij niet de meest bekende theologische discipline. Nu is het dichtbij gekomen. Fascinerend is het om nieuwe inzichten te krijgen over kerk-zijn in onze huidige context. Het lijkt mij nu belangrijk om de steeds veranderende context van de kerk van alle tijden goed te kennen, om een nooit veranderende God te kunnen verkondigen.

Het onderwijs

Als buitenlands student ontdek je dat de stijl van onderwijs aan de TUK anders is dan je gewend bent. Het onderwijs aan het PTI te Cluj is meer klassikaal, met veel meer hoorcollege's. De missionaire master aan de TUK legt accent op zelfstudie, leeswerk, schrijven van reflectieve verslagen en essays. Ik vond het uitdagend en leerzaam. Een minpunt is dat we minder contact hadden met andere studenten en docenten. Maar de contacten die ik wel had zijn mij erg dierbaar. Een plezierig onderdeel waren de interviews, gesprekken, enquêtes in

verschillende gemeenten. Ik kende het Nederlands kerkelijk leven al redelijk. Nu kreeg ik de mogelijkheid om, dank zij de studieopdrachten, veel kerkgenootschappen "van binnen" te leren kennen: van oud-gereformeerde gemeenten tot pinkstergemeenten, van traditionele kerken tot nieuwe kerkplantings-gemeenten; een veelkleurige kerkelijke cultuur. Dit betekent voor mij ook veel reflectie op onze eigen kerk in Zevenburgen.

Afstudeerscriptie

Voordat ik in Kampen kwam was mij missiologie niet zo goed bekend. Ik voelde me meer aangetrokken tot praktisch-theologische vakken, vooral homiletiek. In overleg met Stefan Paas besloot ik om deze twee in mijn afstudeeronderzoek te verenigen. De titel voor mijn scriptie werd: *Toerustend* »

prediken – Ontwerp van een predikingsmodel voor holistische missie. De vraag was: welke rol speelt de prediking in het ontwikkelen van een missionaire cultuur in een bepaalde gemeente?

Doel van missie is het verkondigen van het evangelie aan *alle* volken, dus ook aan de

beoordelingscommissie

toehoorders

niet-christenen. In een zondagse eredienst bereikt maar heel beperkt de niet-christenen. Mijn stelling was, dat als de prediking niet-christenen niet bereikt, er misschien een indirecte manier is via de christenen die wel aanwezig zijn, door bij hen een verhoogd missionair besef te ontwikkelen. Ik heb geprobeerd deze benadering vanuit 3 invalshoeken te belichten, een missiologische, en homiletische invalshoek, en een kort praktisch onderzoek.

Uit missiologische literatuur werd me duidelijk dat missie een taak van de hele kerkgemeenschap is. Na verkenning van de homiletische literatuur heb ik geschetst welke elementen een prediking tot *toerustende prediking* kunnen maken (zoals induceren, modelleren, motiveren, enz.). Prediking kan zo een belangrijke rol spelen in het toerusten van de gemeenteleden.

Het praktisch onderzoek in 5 missionaire gemeenten in Nederland gaf me echter een veel complexer beeld. Het ontwikkelen van een missionaire cultuur is een ingewikkeld proces, waarvan prediking slechts een deel uitmaakt. Het onderzoek laat zien, dat toerustende prediking een legitiem middel is binnen dit dynamisch proces in een gemeente.

In een kort vervolgonderzoek heb ik jonge predikanten uit Zevenburgen gevraagd wat voor mogelijkheden zij zien voor deze soort prediking in onze eigen context. Het antwoord was behoorlijk positief, met de opmerking, dat het accent op toerusting en uitzending niet uitzonderlijk mag worden in onze verkondiging, maar het meer aandacht moet gaan krijgen.

Steun van Stichting Fundament

Fundament bood me veel meer dan de financiële steun die dit studiejaar mogelijk maakte. Ik ondervond steun in het regelmatig bezoek van de studentenbegeleider Roelof Tigelaar. Met hem had ik goede gesprekken. Het heeft mij

geholpen om de studie erg bewust te beleven. Tiemen Dijkema corrigeerde mijn scriptie en maakte zodoende mijn soms wat gebrekkig Nederlands leesbaar en begrijpbaar. Fundament was dichtbij. Ook tijdens mijn scriptie-presentatie eind september waren een paar leden van Fundament aanwezig.

In Nederland

Nederland was voor mij geen beproeving; Al sinds mijn kinderjaren ken ik het land en de mentaliteit. Maar ook mocht ik afgelopen jaar met Alie, een echt Urker meisje trouwen. Dit maakt het afgelopen jaar nog specialer. We wonen samen op Urk in een typisch klein “ússien” en door de soms eigenwijze, maar altijd hartelijke mensen van het voormalige eiland is Urk tot mijn thuis, ver weg van huis, geworden.

Terugblik

Als ik de kern van mijn studiejaar in Kampen kort zou moeten verwoorden, zou ik zeggen: Ik vind het nu erg belangrijk om bewust de context van de kerk te leren kennen, en open te staan voor zelfreflectie binnen de kerk. Ik zie de kerk nu veel meer als Zijn kerk. Hij heeft maar één kerk, en die kerk mogen wij door onze Heer, Jezus Christus ondanks al onze culturele-, taal-, gewoontever verschillen toebehoren, door eeuwen, tijden, en contexten heen.

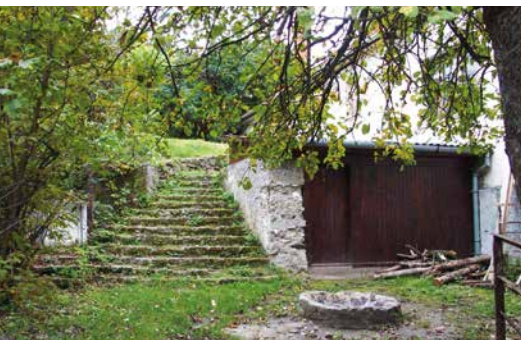
Jeugdwerk in Oost-Europa

23 jongeren uit Assen, Sauwerd en omgeving gingen deze zomer naar Oost-Europa. Ze zetten zich in voor anderen en verdiepten zo ook hun eigen horizon. Fundament was een van de sponsors.

In de vroege ochtend van vrijdag 25 juli gaan ze met drie busjes op stap. Naar een voor hen bekende plaats in Hongarije; hetzelfde project waaraan ze twee jaar geleden ook werkten, de school in Göncruszka. Hejce, een plaatsje, met ongeveer 300 inwoners, 10 km van Vilmány en Göncruszka is hun basis. Daar komen

Hejce

Hejce

'in Vilmány'

ze op zaterdagmiddag aan en maken vervolgens opnieuw kennis met ds. Sohajda Levente en zijn vrouw Zsuzsa.

Ze vertellen:

Zondagmorgen gaan we naar de kerk in Göncruszka; een dienst geleid door ds. Sohajda Levente. Wij mogen een bijdrage leveren. Na de dienst kijken we bij de school waar we twee jaar geleden gewerkt hebben om te zien wat er intussen gebeurd is. Op het schoolplein zijn onze schilderkunsten nog steeds zichtbaar en we zien de resultaten van ons werk binnen in het gebouw. We zijn er blij mee.

Kindergroep

Maandag begint vroeg. We gaan naar Vilmány, naar het kerkje naast het 'Gemeenschapshuis'. Daar wachten we op de Roma kinderen die deze week mee zullen doen met spelletjes en een gezamenlijke maaltijd. Na een paar minuten komen ze er aan. Met hen luisteren wij naar het verhaal van de zaaier en hoe zorgvuldig hij zijn zaad zaait. Hier draait de hele week om. Dit is ook wat wij door middel van spelletjes aan hen gaan duidelijk maken. Ieder van ons wordt gekoppeld aan een kind en met een touwtje vast gemaakt aan hun pols. We krijgen een kaartje om de nek met naam en scorelijst. De ochtenden sluiten we af met een maaltijd. Buiten het hek staan kinderen met hongerige oogjes naar ons te kijken. Wij vinden het een beetje zielig dat zij niets krijgen. Maar de organisatie is streng. Als je mee wilt eten moet je ook op tijd zijn en de hele ochtend mee doen. Motiverend genoeg lijkt mij als je alleen maar zonnebloempitten in je lunchtrommeltje hebt zitten.

Ander werk:

's Middags gaan we naar de imkerij en horen we wat voor ander werk we

kunnen doen. Er moet een voetpad worden aangelegd van de school naar het handenarbeidlokaal. Ook moeten er stammetjes worden gekloofd en vervolgens in kleine schijfjes gezaagd. Die schijfjes mogen we dan schuren en lakken. Ze dienen om de wanden van het nieuwe gymlokaal/aula van de school te bekleden als een soort houtstapel. Gelakte schijfjes op een houten plaat gelijmd worden tegen de wanden van dit lokaal bevestigd, zodat de ruimte een warme look krijgt. We gaan te keer met »

schuurpapier en potjes lak. Sommigen van ons zijn stoer aan het gooien met boomstammen die zij moeten ontdoen van schors. De stammen zijn bestemd voor de omheining van een paardenbak waar later een koppel Fjorden zal lopen. Paarden die straks met een doek tussen hen in, gemoedelijk rondjes lopen. In het doek is dan plaats voor een geestelijk en/of lichamelijk gehandicapt kind zodat die wat ontspanning kan krijgen. Iets anders is er niet voor deze kinderen in dat deel van Hongarije. Niet alles is leuk werk, maar dat was ook niet de achterliggende gedachte van Levente. 's Avonds bij het kampvuur nemen we de dag door.

De laatste avond zijn Levente en zijn vrouw Zsuzsa bij ons te gast rond het kampvuur en vertellen ons hun verhaal.

Hoe ze elkaar hebben ontmoet en wat hun plannen waren. Wij zijn onder de indruk van hun inzet en doorzettingsvermogen. Allebei beschikten ze over een heerlijke dosis humor en een geweldige lach.

Terugblik

Het was een heerlijke tijd van hard werken en plezier maken. We hebben veel geleerd over ons zelf en over die ander. Het gereedschap, wat we meekregen uit Assen, krijgt hier een tweede kans. We laten het achter in de werkplaats van de Imkerij. Leerlingen van de school kunnen er mooi mee oefenen. Ook laten we onze bijdrage achter voor het werk hier; geld dat we verdienen in Nederland met autowassen, klussen, diner in de kerk, statiegeld, workshop, etc. Hongarije zit erop, we bereiden ons voor op weer een lange reisdag.

Afscheid van Joop Lenting

Joop Lenting nam afscheid van zijn werk voor Fundament. Sinds 1998 maakte hij deel uit van het bestuur. Daarvoor reisde hij al naar Oost-Europa. We vroegen hem om een terugblik. Zijn verhaal schetst de ontwikkeling van het werk naar een Oost-Europa netwerk.

Het verhaal van Joop

Marty (mijn vrouw) en ik raakten in 1974 voor het eerst betrokken bij het latere Fundamentwerk. We moesten bijbels brengen naar het Jugoslavië van Tito. Van daar uit kon je die dan naar Roemenie smokkelen. We reden met bijbels en liedboeken naar Belgrado. Ze waren gecamoufleerd met koffers kleding die we daar ook zouden dropen. Samen met nog een echtpaar leken we een stel vakantiegangers. Op de terugreis bezochten we de Hongaars Gereformeerde kerken in Subotica, Zuid Hongarije en Budapest. Vanaf die tijd zijn we gegrepen door het werk voor Oost Europa.

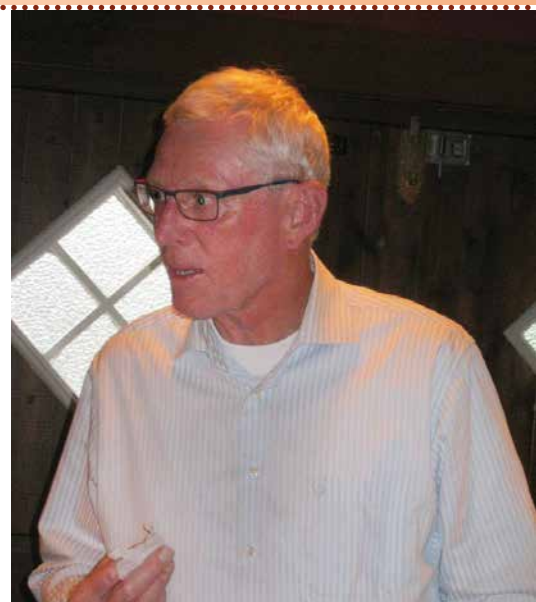
Fundament zet zich in voor christenen in Oost-Europa

- theologen uit Oost-Europa studeren aan de TU-Kampen;
- cursussen voor ouderlingen en docenten;
- versterking van de Theologische Academie in Sárospatak;
- diaconale steun aan studenten en docenten.
- hulp bij evangelisatiewerk;
- steun voor ouderenzorg;
- werk onder Roma;
- conferenties voor predikanten en ouderlingen.

Dit kan dank zij inzet van vrijwilligers en steun van donateurs.

Wij en vele anderen ondernamen die tochten naar Oost-Europa om de mensen daar te helpen aan lectuur, kleding en levensmiddelen. Ook studenten gingen op stap met ladingen bijbels en lectuur. Een volkswagenbus werd camper met geheime opslagplaats. Avondmaalsbikers werden omgehaakt en dienden als bloemvaas in de camper. Soms was het riskant. Vooral in die begintijd moest je oppassen voor onbetrouwbare predikanten die relaties hadden met de communistische overheid. Een paar keer werden studenten enkele dagen gevangen gezet. Maar het echte risico lag vooral bij de mensen daar. Zij kregen zware straffen als ze gepakt werden. Dat moesten wij ons realiseren.

Belangrijk was de ontmoeting met mede-christenen. Nederlandse predikanten, ouderlingen en andere kerkleden bezochten honderden theologen. De predikantenconferenties kregen steeds meer aandacht. Verschillende er van heb ik meegemaakt. Daar werd gezocht

Joop Lenting

naar tweerichtingverkeer met als doel het elkaar versterken. De werkers van Fundament (en de stichting CCB) waren in die jaren een van de weinige contacten tussen Nederland en de kerken in Oost Europa. Persoonlijke contacten, contacten met kerkleiders die betrouwbaar waren en ook de verspreiding van gereformeerde lectuur werd gewaardeerd.

In die tijd, voor de omwenteling van 1989, was persoonlijke contact moeilijk. Op je hotelkamer werd je vaak afgeluisterd. Bij particulieren mocht je niet overnachten. Als we een predikant bezochten, moesten we voor tien uur de deur weer uit zijn. Je had ook van die bijzondere ontmoetingen. In het Juno-hotel in Miscolec (NO-Hongarije) vroeg een liftboy ons fluisterend "kennen Sie Jakob Kamphaus?". Later bleek hij een vooraanstaand theoloog te zijn die naarmate de ontwikkelingen in Oost Europa veranderden als contactpersoon voor Fundament zou fungeren.

Na de val van de muur en na de dood van Ceausescu in Roemenie veranderde »

werk binnen Fundament

er veel. Er kwam meer vrijheid in Oost Europa. Het werd gemakkelijker om een netwerk van theologische contacten te onderhouden. Voorbereidingsreizen werden gemaakt om conferenties goed te laten verlopen. Conferenties bleven belangrijk om predikanten en ouderlingen te ondersteunen.

In het begin waren er nog transporten met hulpgoederen. Maar het accent verschoof steeds meer van materiële hulp naar ondersteuning van de werkers en de eigen projecten daar. Gezocht wordt dan naar een goede combinatie van Woord en Daad. Daarin ligt voor Fundament een eigen taak; niet de export van Nederlandse ideeën, maar het helpen van de werkers die daar helpen.

Fundament werkt samen met de TU-Kampen om studenten uit Oost-Europa in Kampen een studieprogramma aan te bieden. Doel is dat ze van nog meer betekenis kunnen zijn voor de kerken. Mede hierdoor is Fundament nog steeds een gesprekspartner voor de gereformeerde kerken daar.

Er is veel veranderd in 40 jaar. Denk maar aan het gegeven dat een Nederlandse docent verbonden is aan de Academie van Sárospatak. Een ontwikkeling die 40 jaar geleden ondenkbaar was. Maar wat gebeven is, is dat we elkaar mogen versterken in de taak die we kregen.

40 jaar Oost-Europawerk betekent voor mij even zoveel jaren samenwerken met

mensen die oog hebben voor mensen van over grenzen. Het maakt je rijk en dankbaar dat je van betekenis kunt zijn voor je broeders en zusters in Oost-Europa. In de afgelopen Fundamentjaren hebben we als bestuur veel met elkaar kunnen delen en opbouwen. Daarvoor ben ik de Heere ontzettend dankbaar.

Joop Lenting

'afscheid'

Joop Lenting binnen het bestuur

Joop is een trouwe en betrouwbare bestuurder gebleken, die kritisch en constructief meedenkt; een drijvende kracht achter de organisatie. Een collegiale denker die tegelijkertijd zoekt naar voldoende continuïteit en naar nieuwe

wegen. Iemand met bewogenheid voor en betrokkenheid bij mensen die leven onder zware omstandigheden. We gaan hem missen.

Tegelijkertijd zijn we dankbaar voor zijn inzet in de voorbije jaren.

Frans Caan, secr.

Fundament
Iránytű

Colofon

Eindredactie:

F. Caan, Rosenburglaan 247, 4385 KL Vlissingen
Reacties/berichten Nieuwsbrief naar:
e-mail: info@stichting-fundament.nl

Technische realisatie:

Novente vormgevers, Lunteren

Bestuur Stichting Fundament:

voorzitter: drs. A.T. Houwen
secretaris: mr. ing. F. Caan
penningmeester: J.G. de Leeuw
lid: ds. G. Meijer
lid: ds. R. Tigelaar

Adressen Stichting Fundament:

post: postbus 499, 8000 AL Zwolle
e-mail: info@stichting-fundament.nl
website: www.stichting-fundament.nl

Adreswijziging naar:

Administratie Fundament
Postbus 499, 8000 AL Zwolle

Informatiemateriaal opvragen:

e-mail: info@stichting-fundament.nl

Giften:

Bankrek. nr. NL72 INGB 0003 9756 27
t.n.v. Stichting Fundament, Zwolle

ANBI

Fundament is een ANBI-instelling, bij de Belastingdienst bekend onder "Stichting Fundament", vestigingsplaats Vlissingen. ANBI nr. 8136.56.503
Giften zijn dus fiscaal aftrekbaar.

Legaten:

Indien u een legaat wilt nalaten kunt u de volgende zinsnede in een testament laten opnemen: "Ik legateer vrij van rechten en kosten aan de Stichting Fundament een bedrag €".